

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Leto XXVI. Štev. 3 (825)

T R S T - 21. februarja 1974

100 lir

Za napredno upravo gorske skupnosti tržaško-goriškega Krasa

V soboto, 16. t.m. je bila v Ljudskem domu v Križu konferenca komunističnih občinskih svetovalcev in aktivistov iz področij, ki bodo pripadala kraški gorski skupnosti. Glavno poročilo je podal deželni svetovalec Dušan Lovriha. V razpravo, ki je sledila poročilu, so posegli številni udeleženci.

Tovariš Lovriha je utemeljil stališče komunistov glede ustanovitve desetih gorskih skupnosti v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Poudaril je, da taka razdelitev ustreza načelom družbeno-ekonomske homogenosti. V šestih gorskih skupnostih bo občutno prisotna tudi slovenska manjšina, kar nalaga komunistom in vsem demokratom, da pri sprejemanju statutov in pri oblikovanju proračunov in večletnih družbeno-ekonomskih načrtov močno poudarijo koristi Slovencev ter pri tem pospešujejo splošno demokratično rast na teh področjih.

V gorsko skupnost tržaško-goriškega Krasa bodo vključene naslednje občine (v nekaterih primerih samo deli občin): Trst, Dolina, Repentabor, Doberdob, Sovodnje, Ronke, Zagraj, Foljan in Tržič (Občini Zgonik in Devin-Nabrežina bosta v to skupnost vključeni kasneje. V to skupnost bodo vključene naslednje vasi, ki spadajo pod občino Trst: Bazovica, Padriče, Gropada, Trebče, Bane in Opčine).

Skupščine gorskih skupnosti bodo sestavljali občinski svetovalci in župani, odnosno namestniki županov. V skupščinah bodo zastopane tudi stranke, ki so v manjšini.

Člani skupščine bodo iz svoje srede izbrali predsednika in člane izvršnega odbora. Gorska skupnost tržaško-goriškega Krasa bo imela od 38 do 40 svetovalcev. V tej gorski skupnosti bodo Slovenci v večini, iz česar izhaja, da bi moral biti predsednik Slovenec. Obstaja tudi možnost oblikovanja takega odbora, ki bo napredno usmerjen in hkrati izraz enotnosti Slovencev.

V nadaljevanju svojega poročila je tov. Lovriha poudaril naslednje: «Komunisti so predlagali v vseh šestih gorskih skupnostih, v katerih žive Slovenci, osnutek statuta, ki vsebuje tudi odstavek: «Gorska skupnost jamči v okviru svoje dejavnosti, popolno enakopravnost Slovencev, vsestranski razvoj slovenske narodnostne skupnosti, za-

(Nadaljevanje na 2 strani)

Protestna stavka slov. šolnikov

Odborniki in člani Sindikata slovenske šole, zbrani na seji dne 19. februarja, so sklenili, da okličejo za četrtek, 21. februarja t.l. celodnevno stavko vsega šolskega osebja na slovenskih šolah vseh vrst in stopenj.

S tem hočejo izraziti svoj ogorčen protest proti oblastem, ki so prepovedale šolski pouk v slovenskem jeziku v Brdu in Teru v Slovenski Benečiji.

S to stavko obenem protestirajo proti stališču vlade, ki pri uresničevanju delegiranih zakonov za ureditev ekonomskega in pravnega položaja šolskega osebja ne izpolnjuje sprejetih obveznosti.

Deželni sindikat slovenske šole — Tržaški odsek

Nezadovoljiv odgovor

Deželni odbornik Coloni je v imenu deželnega odbora odgovoril na vprašanja, ki so jih v zvezi s prepovedjo slovenskega pošolskega pouka v Slovenski Benečiji, predložili deželni svetovalci raznih političnih skupin. Vprašanje svetovalske skupine KPI so predložili tovariši Baracetti, Colli, Lovriha in Moschioni.

Odgovor nas je, to podčrtujemo, razočaral a ne presenetil. Odbornik Coloni je sicer poudarjal načelna stališča, govoril o pomenu, ki ga ima slovenska manjšina v Furlaniji-Julijski krajini pri krepitvi evropske vloge dežele, omenil je šesti člen republiške ustave in tretji člen posebnega statuta dežele, rekel je celo, da predstavlja prisotnost slovenske narodnostne skupnosti v deželi dejavnik splošnega kulturnega napredka ter da ta prisotnost prispeva k zблиževanju med narodi in utrjevanju miru. Toda, ko se je dotaknil bistva, se ni odmaknil od stare in oguljene koncepcije o Slovencih v videmski pokrajini. Skliceval se je na pristojnosti deželnega odbora, ponavljal že večkrat ponovljena «načelna» stališča. Ni obsodil ravnanja šolskih in drugih oblasti, ki so pouk slovenščine v Slovenski Benečiji prepovedale, ni dal nobenega zagotovila, da bo deželni odbor naredil korak naprej, da bo zastavil svoj vpliv za to, da bodo pravice Slovencev, ki žive v videmski pokrajini, spoštovane.

Iz besed, ki jih je spregovoril odbornik Coloni, se da razbrati, da deželni odbor nima namena in ne politične volje, da bi naredil korak naprej, da bi prešel od «načelnih» izjav h konkretnim dejanjem; skratka, da se razbrati, da deželni odbor ne bo zastavil svojega vpliva za to, da bi razveljavili prepoved pouka v slovenskem jeziku.

Član svetovalske skupine KPI tov. Baracetti je pravilno reagiral na besede odbornika Colonija. Rekel je, da deželni odbor ponavlja doneče fraze, ki pa zvenijo kot posmeh na račun slovenske manjšine, kajti pouk v slovenščini bi moral biti obvezen za italijanske državljane slovenskega jezika, kakor je obvezen pouk italijanskega jezika. Poudaril je še, da prepoved slovenskega pošolskega pouka ni stvar posameznika, temveč je neizbežna posledica predfašistične tlake, fašističnega nasilja in današnje zaprtosti, ter usmeritve deželnega odbora, ki je vse prej kot pa naklonjen Slovincem v videmski pokrajini.

Tovariš Baracetti je v imenu skupine KPI ponovil zahtevo, naj se deželni odbor zavzame v Rimu za odpravo protistavne in nedemokratične prepovedi pouka slovenščine v Slovenski Benečiji.

KROŽEK ZA DRUŽBENE
IN POLITIČNE VEDE
«PINKO TOMAŽIČ»

priredi v četrtek, 28. februarja
ob 20. uri
v dvorani na Trgu Stare mitnice
(Largo Bariera Vecchia) št. 11
predavanje z naslovom:

KAKŠNO KRAŠKO
GORSKO SKUPNOST
IN KRAŠKE REZERVATE
PREDLAGAJO KOMUNISTI
Govoril bo deželni svetovalec
DUŠAN LOVRIHA

Prepoved predavanja o Slovenski Benečiji

Dijaki, ki obiskujejo slovenske srednje šole v Gorici so organizirali predavanje o aktualnih vprašanjih Beneške Slovenije. Na predavanju naj bi govorila: urednik lista «Novi Matajur», Izidor Predan, in predsednik Društva beneških izseljencev, Dino Del Medico.

Enotni odbor, v katerem so zastopani dijaki klasinega liceja «Primož Trubar», učiteljska «Simon Gregor-

čič» in trgovske šole, so prosili šolskega skrbnika za zadevno dovoljenje. Šolski skrbnik je prošnjo zavrnil. Po njegovem mnenju bi dijaki zamudili nekaj učnih ur.

Vemo, da je to le izgovor. Vemo, da razlog za prepoved predavanja tiči drugje. Nekateri krogi se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da v videmski pokrajini živijo Slovenci. Ti Slovenci pa nimajo pravic, ki so predvidene po ustavi. Nimajo niti šol, v katerih bi se učili v materinščini.

Patronat v občini Brdo je sklenil, da uvede pošolski pouk v slovenščini. Šolske oblasti so nastopile proti temu sklepu in pošolski pouk prepovedale. Proti temu samovoljnemu ukrepu je protestirala vsa demokratična javnost. Dnevni in periodični tisk je objavil in še objavlja številne protestne resolucije.

Slovenski dijaki v Gorici ne bi smeli o tem govoriti. Tako namreč meni višja oblast. V tem je razlog za nademokratični ukrep goriškega šolskega skrbnika.

V zvezi s prepovedjo predavanja v Gorici je senator Paolo Sema poslal prosvetnemu ministru pismo, v katerem ga vprašuje, ali ve da je prepoved predavanja našla zelo negativen odmev med študenti in javnostjo sploh; vprašuje ga tudi kaj nameravana ukreniti za to, da bodo organizatorji prejeli zadevno dovoljenje.

Tudi poslanec Albin Škerk je naslovil prosvetnemu ministru pismo vprašanje v katerem je med drugim rečeno, da je se odločitev goriškega šolskega skrbnika tolmači kot avtoritarno dejanje, ki krši navodila ministrstva glede medšolskih odborov ter žali slovensko narodnostno skupnost. Poslanec Škerk vprašuje prosvetnega ministra, kaj namerava ukreniti, da bodo slovenski dijaki v Gorici nemoteno razpravljali o vprašanjih, ki jih živo zanimajo.

Zaradi porasta tiskarskih stroškov smo bili prisiljeni zvišati ceno lista na 100 lir, letno naročnino pa na 1.500 lir. Prosimo za razumevanje.

Členjene naročnike vljudno prosimo, naj čimprej poravnajo naročnino.

Uredništvo in uprava Dela

Za napredno upravo

(Nadaljevanje s 1. strani)

ščito narodnostnih značilnosti občin in vasi, skladno z načeli republiške ustave in deželnega statuta».

Naloga naprednih sil je, da se zavzamejo za to, da bodo v statutih posameznih gorskih skupnostih ta načela konkretizirana».

Tov. Lovriha je povedal tudi naslednje:

Razprava o razdelitvi dežele na posamezne gorske skupnosti je bila dolga in zapletena. V tej razpravi so sodelovale tudi prizadete občine. Imenovana je bila komisija, sestavljena iz 15 deželnih svetovalcev, ki je dokončno izdelala načrt deželnega zakona. Prizadete občinske uprave so sprejele razdelitev goratih področij dežele na deset skupnosti.

Ko je tovariš Lovriha govoril o raznih predlogih in protipredlogih glede razmejitve gorskih skupnosti, je med drugim rekel naslednje: «ne moremo soglašati s trditvijo, da razmejitev dežele na 10 gorskih skupnosti posredno pomeni nov in močnejši poskus asimilacije in raznarodovanja Slovencev in da politične sile v deželi niso upoštevale predlogov, ne verjamemo, da bodo gorske skupnosti element asimilacije in raznarodovanja. Če bi menili, da bo taka razmejitev element asimilacije in raznarodovanja, bi se bili borili proti njej in bi glasovali proti taki odločitvi. Občine so sprejele tako razmejitev. Npr. v dolinski občini je bila taka odločitev soglasno odobrena, saj so zanjo glasovali komunisti, socialisti, Slovenska skupnost, Krščanska demokracija in socialdemokracija. Za tako odločitev se je izreklo 98% priza-

detih občin. Nikakor ni mogoče, da so prav vsi kar naenkrat postali raznarodovalci Slovencev.

Mi smo predlagali ustanovitev kraške gorske skupnosti zato, ker je taka skupnost naravna, ker so njene značilnosti drugačne od značilnosti Brd. Pri tem smo upoštevali posebnosti Krasa in njegovih prebivalcev, kulturne, urbanistične, gospodarske in druge značilnosti. Kraška gorska skupnost z večino slovenskega prebivalstva, z večino slovenskih in demokratičnih italijanskih svetovalcev zagotavlja popolno enakopravnost državljanom slovenske narodnosti. Ta gorska skupnost bo uveljavila dvojezično poslovanje in v njenih uradih bodo delali ljudje, ki popolnoma obvladajo slovenski jezik. Dokumenti in razglasi bodo dvojezični. To zahtevajo Slovenci. In te zahteve bo moral upoštevati izvršni odbor te skupnosti».

Gorske skupnosti bodo morale izdelati večletni razvojni načrt, ki bo moral izhajati iz obstoječe stvarnosti in upoštevati potrebe prebivalstva ter značilnosti posameznih predelov. Ta načrt bo moral torej upoštevati tudi specifične potrebe slovenskega prebivalstva.

Pristojnosti, ki jih daje deželni zakon gorskim skupnostim, se zaenkrat omejeje in niso v skladu z obstoječo stvarnostjo. Tudi sredstva, ki jih je dežela nakazala gorskim skupnostim ne ustrezajo dejanskim potrebam. Komunisti so se obvezali, da bodo predložili nov zakonski načrt, ki bo odgovarjal obstoječi stvarnosti in potrebam. Jasno je, da bo potrebna nadaljnja borba za doseg tega cilja, zato, da bodo gorske skupnosti dejansko uresničevale svoje poslanstvo.

Nevaren razvoj krize v Nabrežini

Jabolko ne pade daleč od drevesa

Tri mesece že traja kriza občinske uprave v devinsko-nabrežinski občini. Zapisati bi morali, da gre za tri mesece trajanja »zadnje« krize, kajti res je, da se kriza ni nikoli zaključila že od trenutka, ko so demokristjani v Trstu, pred osmimi leti, postavili Slov. skupnosti in socialistom pogoj razbijanja ljudske enotnosti v občinah, ki so ustvarjale tako imenovani slovenski in »rdeči« pas okoli mesta. To vsiljeno načelo, ki ga je v Nabrežini spremljalo nasilno raznarodovanje s pošiljanjem komisarjev za podpis gradbenih dovoljenj, je obrodilo svoj sad: Legišve uprave z demokristjani in socialisti. Jabolko ne pade daleč od drevesa in levo-sredinska uprava v Nabrežini se ni mogla, niti po volji redkih dobro-mislečih, rešiti usodnega vpliva temeljev, na katerih je slonela. Ti temelji pa so bili popuščanje pri gradbeni špekulaciji, najprej za gradnjo novih naselij, nato pa z rušenjem prirodnega ravnotežja na Krasu.

Resna odgovornost

Tri mesece torej traja kriza, za katero nosijo nekatere politične sile resno odgovornost. Upravna paraliza, nedelavnost občinske uprave in njenih uradov, spletkarjenje in barantanje za stvari, ki našega kraškega človeka v Nabrežini niti najmanj ne zanimajo, so pojavi, ki ne delajo časti občini, kjer so vedno vladali ljudje, za katere je volilec lahko s ponosom ugotovil, da so bili predvsem poštjeni.

Še je živ spomin na prejšnje uprave ljudske enotnosti, v katerih so bili komunisti, socialisti, predstavniki Slovenske skupnosti in še prej SDZ in drugih skupin. To so bile uprave, ki so v mejah svojih zmognosti uresničevale socialno napredno politiko, skrbele za javna dela, vodile brezkompromisen boj proti špekulaciji.

Bile so predvsem »domače«, v tem smislu, da jih spletke na pokrajinski ravni, v Palači »Diana« ali na sedežu RAI v Ulici Fabio Severo v Trstu niso zadevale.

S prihodom demokristjanov na

oblast, kajti res je, da so levo-sredinski partnerji prepustili oblast prav njim, sebi pa pridržali zgolj prestižne naslove (SSL je šla na volitve z geslom: »Za slovenskega župana«, a brez programa), se je Nabrežina spustila na raven katerega manjšega mesteca na Siciliji, kjer vladajo poleg klientelizma še mafijske metode grobega kršenja vsake upravne resnosti in vsestranska špekulacija.

Spori zaradi pretiranih apetitov

Prejšnje mesece, nekako pred božičem, smo komunisti spoznali, da so politični spori, nastali zaradi pretiranih in neprikritih apetitov demokristjanov in njihovega pokrajinskega vodstva (svetovni kolegij, regulacijski načrt, gradnja sirotišnice »Brovedani« in še kaj), že nepremostljivi.

Lahko bi tedaj zavzeli stališče »češ, naj se kar kuhajo v svoji kaši«, toda KPI, kot stranka, ki prevzema nase odgovornost za to, kako napreduje položaj v državi in v naših krajih, ni mogla ostati ob strani. Povabili smo SSL, socialiste, druge demokrate (v mislih smo imeli katoliško levico in PSDI) na razgovore o tem, kako premostiti nastalo krizo. Vsaj zadnje leto bi lahko v devinsko-nabrežinski občini, ob podpori vseh občanov slovenske in italijanske narodnosti, uresničili tako politiko, ki bi skušala popraviti prejšnje napake, zaščititi narodnostno ravnotežje in koristi delovnih ljudi. Prevozi, zdravstvo, boj proti gradbeni špekulaciji, urejanje šolskih poslopij: to bi lahko, v štirih točkah, bil program nove domače uprave.

Nam ne gre za »stolčke«

Komunisti smo tudi jasno povedali, da nam ne gre za »stolčke«, za župansko ali druga mesta. Za nas je bil važen program.

Ljudem smo povedali na vseh sestankih, da med nami (KPI, PSI, SSL) ni bilo velikih programskih razlik. Če so bile pa jih ne bi niti zdaleka mogli primerjati nepremostljivim sporom med sedanjimi le-

vosredinskimi zavezniki. Lahko bi v vsakem trenutku podpisali sporazum o novi upravi, saj so »pogajalci« SSL in PSI imeli ustrezen mandat svojih volilcev.

Do tega ni prišlo. Predstavniki Slovenske skupnosti so nepričakovano zahtevali prekinitev pogajanj. Pred tem pa so jih brzojavno poklicali v palačo »Diana«, k vodstvu Krščanske demokracije. Od tistega trenutka, ko so se pogajanja razbila, na zahtevo SSL, je stvar zavita v tajnost.

Prej so občani, tudi sami volilci SSL in PSI, vedeli, kaj smo se pogovarjali, o kakšnem programu itd. Vedeli so za stališča vseh treh skupin. V okviru leve sredine pa je tajnost upravičena, saj ni šlo več za programe. Prej za programsko »maskiranje« kompromisov o delitvi oblasti do skorajšnjih volitev. Pogajanja, tudi tega ne vedo vsi, potekajo delno v Trstu, delno v Nabrežini, malo med domačini, še več pa med političnimi tajniki levo-sredinskih strank. Izsiljevanju sledi barantanje: demokristjani grozijo s komisarsko upravo, ki bi lahko dozorela od trenutka do trenutka, glede na to, da se občinski svet ni sestal že tri mesece, da je občinski odbor že dalj časa v ostavki in da nabrežinska občina še nima odobrenega proračuna za leto 1974, v katerega smo že odločno zakorakali; na drugi strani pa se vodijo spori in sporazumi o zaposlovanju političnih ljudi na radiu, o mestu župana, o vodstvu letoviščarske ustanove, o lastnini dveh otokov pri ezulskem naselju itd.

Odprl se je nov spor

Mar naj ne verjamemo tistim vodilnim svetovalcem SSL v Nabrežini, ki so trdili, da je vsa vsebina krize v tem, da mora biti dosedanji župan dr. Legiša zaposlen na tržaškem radiu? SSL je te dni prejela dve mesti na radiu: eno je bilo za dr. Legišo. Naj sodimo, da je kriza sedaj končana?

Kaj še. Odprl se je nov spor, katerega vzroki so v nesoglasjih med socialisti na pokrajinski ravni. PSI je v Nabrežini zapustila pogajanja. Ostali, se pravi DC, SSL in PSDI

pa se boje sami sestaviti novo politično koalicijo, zato pozivajo preko tiska socialiste, naj se vrnejo k mizi.

Tako teče čas in stopa v četrty mesec krize. Ljudje, kaj pa ljudje? Kaj pravijo vaši volilci? Kolikokrat ste se še sestali z njimi?

Občutek imamo, da sta dve nabrežinski politični skupini sklicevali ljudske sestanke somišljenikov in članov samo tedaj, ko so razgovori potekali s komunisti in torej na resni in programski osnovi. Za pogovore v okviru leve sredine pa to, kot vse kaže, ni več potrebno.

Prav zato, da bodo ljudje v Nabrežini in drugih vaseh vedeli, kaj se dogaja in kakšna stališča in odgovornosti imajo posamezne stranke smo komunisti zahtevali (in še zahtevamo) takojšen sklic občinskega sveta. Na ta sestanek občinskega sveta vabimo vse občane. Naj slišijo razpravo in s svojo prisotnostjo vplivajo na razvoj dogodkov.

Prepričani smo, da je še možna obnovitev domače napredne uprave, v duhu demokratičnosti in odklanjanja spletke. Še je mogoče rešiti občino iz paralize in iz krempelj komisarske uprave, kakršno očitno zasledujejo demokristjani.

Taka nova napredna uprava lahko izide iz iskrene, poštene in resne razprave v občinskem svetu. Komunisti smo ponudili roko in je ne skrivamo za hrbtom. Kritiziramo, ker menimo, da nosi vsaka politična skupina svojo odgovornost. To pa ne pomeni, da se odrekamo pravici, da iz opozicije ali v večini, ustvarjalno prispevamo k reševanju čedalje bolj perečih problemov. Tej svoji vlogi se ne bomo izneverili

O namestitvah treh časnikarjev na radijski postaji

Na tržaški radijski postaji so brez natečaja sprejeli v službo nove časnikarje. Način, po katerem so bili sprejeti, je sprožil val kritik in protestov. Protestirali so tudi sindikati.

Poslanec Albin Škerk je naslovil na ministra za pošto in telekomunikacije vprašanje, v katerem sprašuje, če je resnična vest, da so na tržaški radijski postaji brez natečaja sprejeli v službo tri časnikarje, kljub temu, da je vlada blokirala sprejemanje novih uslužbencev — in je to potrdil tudi parlament — dokler ne bo izvedena reforma radijske in televizijske službe.

Poslanec Škerk sprašuje ministra če mu je znano, da so nameščenci tržaške radijske postaje stopili v stavkovno gibanje spričo tega ne edine dogodka in političnega strumentaliziranja ter da so protestirale tudi pokrajinske sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL.

Komunisti zahtevajo sklicanje občinskega sveta v Nabrežini

Skupina komunističnih občinskih svetovalcev je poslala županu devinsko-nabrežinske občine naslednje pismo:

Spotovani gospod župan, podpisani svetovalci menimo, da bi bil skrajni čas za sklicanje občinskega sveta. Občinska kriza, okrog katere se vršijo tajna in brezplodna pogajanja med nekaterimi partnerji bivše večine, se vleče v nedogled, kar upravičeno razburja in zaskrbljuje občane. Mnenja smo, da bi bilo pravilneje razpravljati o občinski krizi, in iskati izhodišče iz nje, na javni seji občinskega sveta, kjer bi lahko vsaka svetovalska skupina

odkrito povedala svoje stališče in nudila svoj prispevek.

Občinsko krizo je treba nemudoma rešiti, tudi zato, ker se množijo težka in važna občinska vprašanja, ki jih ni mogoče več odlašati. Vsled tega Vas pozivamo, da takoj skličete sejo občinskega sveta.

V pričakovanju, da ugodite našemu pozivu, Vas pozdravljamo

Z odličnim spoštovanjem
(Sledijo podpisi
svetovalcev)

Nabrežina, 16.2.1974

Če je kabaret marsikoga ošvrknil je pozitivno...

Slovensko amatersko gledališče v Trstu - SAG - deluje že tri leta. Čeravno se je moralo spoprijeti s številnimi težavami - in se z njimi še vedno spoprijema, je uspeh nadvse prepričljiv. Skupina mladih ljudi je pokazala, kaj zmoreta dobra volja in vztrajnost.

V letošnji sezoni se je SAG lotil gledališke zvrsti, ki je v zamejstvu skorajda nepoznana. In zabeležen je lep uspeh.

Objavljamo kratek intervju s Serigijem Verčon, ki, kot sam pravi, soupravlja SAG.

— *Ste zadovoljni s prvo pokušnjo «Dlake v jajcu»?*

— Kajpak moram odkrito priznati, da smo se pravilno odločili, ko smo se odločili za satirični kabaret. Predvsem je tu šlo za nov žanr, ki ga pri nas skorajda ne poznamo. Odločiti pa se je bilo tudi treba, za «kaj» bomo igrali in «kako» bomo to izvedli. Mnenja, tudi med samimi realizatorji predstave, so si bila zelo deljena, končno pa smo se le našli. Danes, po vrsti predstava doma in v Sloveniji, lahko rečem, da smo se pravilno odločili, ko smo sklenili postaviti na oder kabaret. Občinstvo je povsod, kjer smo nastopali, do kraja napolnilo dvorano in z navdušenjem sprejemalo predstavo.

— *Kako ste se odločili za to, Slovincem malo znano, gledališko zvrst?*

— S satiričnim kabaretom pravzaprav nadaljujemo neko repertoarno politiko, nek gledališki načrt, ki smo ga pričeli uresničevati že v prvi sezoni,

nadaljevali lani s «Povečevalnim stečkom» ter potrdili letos s kabaretom «Dlaka v jajcu». Predvsem gre tu za odnos, ki ga ima vsakdo od nas, eden bolj drugi manj, do gledališča. Ta odnos se kaže v sodobnem gledališkem prepričanju, v načrtnosti dela in njegovi sistematičnosti ter želji po izpopolnjevanju. Poleg tega pa je pri tem prisotno še mesto, ki naj bi ga SAG imelo v sklopu naše narodnostne skupnosti v Italiji. Če je kabaret marsikoga ošvrknil kot strelo z jasnega, je to nadvse pozitivno. Bolj žalostno bi bilo, če bi ga ne.

— *Kako je bilo z odzivom pri mladini?*

— Že samo dejstvo, da so se mladi ljudje odločili za kabaret, pomeni pozitiven odziv na to gledališko zvrst. Mlado občinstvo pa je še podkrepilo to odzivnost.

— *Kaj vas v kratkem čaka?*

— V študiju imamo novega Brechta, njegovo «igro za pouk» «Izjema in pravilo». Vmes pa imamo seveda predstavo kabareta «Dlaka v jajcu».

— *Kakšen je namen te izbire?*

— Namen te izbire je isti kot pri kabaretu. Živa aktualnost in sporočilnost besedila in, kajpak, gledališke uprizoritve. Mimo tega ne gremo. Do Brechtovga besedila smo vzeli izredno kritičen odnos. Pomagal nam bo pri razumevanju gotovih anomalij in absurdov, ki so prisotni v naši družbi. To je vse, kar lahko zaenkrat povem o delu, ki ga pripravljamo.

— Z vse uspešnejšim uveljavljanjem Slovenskega amaterskega gledališča se vse bolj ostrijo odgovornosti, pa tudi organizacijske in druge težave. Kakšno razumevanje srečujete v tem pogledu pri članih samih in v javnosti?

— Marsikdo nam očita megalomanijo. Zakaj nam ne očitajo raje pošteno prepričanje v delo, ki ga opravljamo. Seveda so za tako prepričanje potrebne žrtve in žrtvovanje. Vsi tega ne zmorejo, kar je povsem razumljivo in naravno. Vendar pa je za kvalitetno, načrtno in perspektivno delo potreben čas, denar in veliko dobre volje. Taka volja presega včasih človeške zmoglosti. Marsikdo pri nas je že šel mimo teh zmoglosti, marsikdo ni zmozel priti niti do druge stopnice. Vrgel je puško v koruzo. Seveda, na svetu smo pač različni ljudje. Prepričan sem, da bomo kot zamejska narodnostna skupnost ostali pri življenju, če bodo naša dela kvalitetna, če se bomo znali imponirati ne samo v ozkosti naših meja, ampak tudi izven njih, na široko. In ker sem prepričan v to, verujem tudi v gledališče, ki ga imam čast soupravljati. Včasih se mi zdi, da se 'javnost', kot jo vi imenujete, boji priznati, da deluje v sklopu naše narodnostne skupnosti nek nov organizem, ki srka svoje moči prav iz nje. Saj ne rečem, da ne gleda simpatično na naše delo. Vendar vse iz neke oddaljenosti. Amaterizen ostaja pri nekaterih še vedno sinonim za diletantizem. Istovetiti ljudi v prepričanju, da ni in ne more biti profesionalne in amaterske kulture, je sila težka stvar.

Ob slovenskem kulturnem prazniku

NEMINLJIVA VIZIJA PROSTOSTI

«Komunist» je ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku - 8. februarju - objavil naslednji sestavek, ki ga je napisal Rado Jan:

Tisto leto devetinsirideseto pred stopetindvajsetimi leti, ko so v Kranju zagrebli v domačo prst pesnika «neiztrohnjenega srca, ki mu pesmi večne branijo trohnet», so v dunajskem parlamentu zaradi neodločnosti in vsakršnih nesporazumov (zlasti mednarodnih) začeli pokopavati marčno revolucijo, katere glasnik in izraz je bil prav tako kot oče znanstvenega socializma, Karl Marx, tudi Ribičev France iz Vrbe.

Od tistih časov sem nas loči v naši narodni in socialni zgodovini cela vrsta pomembnih mejnikov. In v vseh teh prelomnicah se zmeraj znova kot ptič feniks iz pepela dviga v vse večjem plamenu Prešernov genij. In če velja za Marxa, da je proletariat dobil v njegovi filozofski misli svoje duhovno orožje, njegova filozofija pa materialno orožje-proletariat, lahko z isto upravičenostjo zapišemo, da je slovenski plebejec dobil v Prešernovi pesniški viziji svoje orožje, kot je dobila ta poezija v slovenskem delovnem človeku in njegovi revoluciji svojo potrditev in uveljavitev.

Na dnu Prešernove vizije je prisotna misel o prostosti, na začetku in koncu Marxove prav tako. Toda med tema dvema prostostima je nekakšna bistvena razlika, je razlika med meščansko revolucijo in nacionalno emancipacijo ter socialistično revolucijo in človeško emancipacijo nasploh. Obe misli izvirata in se porajata v istih duhovnih nedrih, le da se Marxova nadaljuje do vizije o osvoboditvi človeka in njegovega dela, torej od meščanske družbe k človeški družbi, od razrednega človeka k celostnemu človeku in po družbljenemu človeštvu.

Odtod je razumljivo, da se pravi zatorej hoditi za Prešernom hoditi po sledih Marxa, zakaj vizija Prešernova se je v mejah zgodovinskih možnosti domala docela uresničila, medtem ko nam vizija utemeljitelja znanstvenega socializma daje v roke tudi stvarno orožje, da bi se prva lahko docela uresničila.

Pri obeh mislecih domala iste dobe je prisotna tudi misel o kulturnem preporodu. Če je pri Prešernu ta misel naravnana v to, da naj bo Slovenec kulturno enak emancipiranemu Evropejcu, gre Marxova misel dlje: emancipirani delavec naj postane ne le gospodar svojega dela, temveč tudi svoje kulture, saj jo sam ustvarja, le s to razliko, da jo s svojim delom omogoča drugim, sam pa živi v nekulturi. V nečem pa se ti dve misli stikata — pri obeh mislecih je prisotna misel o občečloveški naravi umetnine.

Pri obeh mislecih je prisotna misel o nadzredni vrednosti, torej vsečloveškem pomenu velikih stvaritev preteklosti in sedanjosti. Zakaj človekovo ustvarjalno bistvo kot prometejski ogenj pripada vsem ljudem, kot splošno srečo viziji, za katero sta živela. Delo evropske omike odkrivamo prav skozi kulturno zgodovino, zgodovino stvariteljstva nenehen napor človeškega rodu k višjim oblikam samozavednosti.

Za oba misleca je značilna naravnost stoična vztrajnost in doslednost v zasledovanju njunega cilja. Oba sta tako rekoč žrtvovala vso svojo moč in osebno srečo viziji, za katero sta živela, delo obeh je bilo in je še danes navdih za napore, ki jih moraš premagati zdaj in tu. Oba sta heroična humanista. Prešeren bije boj «brez upa zmage» in ga vendar bije. Marx doživlja potrditev svojih filozofsko-znanstvenih predvidenj v revoluciji 1848-49 in 1870 v komuni. Potrjujejo ga socialno-revolucionarna vrenja na vseh kontinentih.

Številna slovenska prosvetna društva na Tržaškem in goriškem so priredila Prešernove proslave. Z raznimi pobudami so proslavila slovenski kulturni praznik. V Kulturnem domu v Trstu in v Prosvetni dvorani v Gorici sta bili osrednji Prešernovi proslavi Slovenske prosvetne zveze. V tržaškem Kulturnem domu je bila ob tej priliki odprta razstava del slovenskih likovnih ustvarjalcev, na proslavi sami pa je sodeloval tudi Tržaški oktet.

Toda današnji dan je pomembnejše razmisliti ob Prešernu o našem kulturnem položaju. Naš kulturni položaj je, tako moram žal zapisi, natanko tam, kjer naša revolucija. Revolucija ne more naprej, če ni hkrati tudi kulturna revolucija, in kulturna revolucija caplja na mestu, če ni hkrati vzgibov socialne revolucije. Vse, kar je v našem življenju nezainteresirano za spremembe ali se jih boji, je tudi kulturno bolj ali manj mrtvo. Mnogi kulturni studenci usibajo. Iz mnogih zaudarja smrad po razkroju neke miselnosti in stvarnosti, ki ni stvarnost te revolucije in zato je tudi ne boja za Prešernom. Trubar je puntarskim kmetom napisal abecednik, tedaj ko so ti kot puntarji postali subjekt zgodovine in so se hoteli tudi kot subjekt izražati v svojem jeziku. Ni bil abecednik tisti, ki je sprožil socialno gibanje, pač pa je revolucionarno gibanje priklicalo v zavest potrebo po abecedniku. S to primero pa nismo hoteli povedati nič drugega kot to, da bo naša kulturna preobrazba k takšnemu kulturnemu slovenstvu, kot ga je za obzorji slutil Vrbenjec, zaživela tedaj, ko bo delavski razred in slovenski delovni človek nehal biti privesek kapitala, ki ga sam ustvarja in obenem odtuja, s tem pa odtuja tudi možnost svoje lastne kulture in duhovne preroditve. Zato velja s Cankarjem reči, da je sedanjí boj za uresničitev Marxove republike dela hkrati tudi boj za kulturno republiko delavcev vseh vrst družbenega dela. Zato je boj za novo kulturno podobo slovenstva dandanašnji lahko le boj za kulturno življenje vseh delovnih ljudi in hkrati boj za osvoboditev kulturnih delavcev samih.

Kolikor bolj bo emancipiran delavski razred, tolikanj bolj bo deležen te svobode tudi kulturni delavec kot delavec. Birokrat ne potrebuje kulture, razen tiste, ki poveljuje njegovo, od delovnega človeka odtujeno moč. Ne potrebujejo je zato, ker resnična kultura, zlasti umetnost, razkriva nesmisel takšnega odnosa. Tudi tehnokrat kulture ne potrebuje, ker malikuje stvari, pozablja pa na človeka. Toda kadar stvari postanejo cilj, človek pa sredstvo za pridobivanje stvari, takrat je pomembna potrošnja stvari ne pa vrednost, ker je stvar dobila pomen vrednote.

Zato boja za novo kulturo ne bomo izbojevali na starih barikadah niti ne s starimi projekti in metodami. Celoten razred, ki ustvarja pogoje materialne eksistence vseh članov te družbe, je treba dvigniti na višjo raven kulture. Ta zahteva je skladna z zahtevo po znanstvenotehnični revoluciji, slednja pa lahko zagotovi materialne pogoje, da bodo vizije o novi kulturni pobodi slovenskega delovnega človeka postale stvarnost.

Dolinski pevci v Velenju

Dne 15. t.m. je Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije podelila tov. Mirku Kaplju odličje »Svobode« z zlastim listom, s sledečo utemeljitvijo:

«Kapelj Mirko je aktivni kulturno-prosvetni delavec na tržaškem območju. Med narodno osvobodilno vojno mu je bila zaupana nadzorna služba za ilegalne slovenske šole na Primorskem. Že vrsto let deluje v vodstvenih organih Slovenske prosvetne zveze in kot tak deluje z izredno predanostjo in požrtvovalnostjo v prid razvoja kulture v zamejstvu».

Ob tej priliki tov. Mirku Kaplju tovariši Avtonomne tržaške federacije KPI iskreno in prisrčno čestitajo.

Pevski zbor Valentin Vodnik iz Doline je na povabilo Šaleške folklorne skupine gostoval v Velenju in v Šmartnem ob Paki. Ob tej priložnosti so se pevci seznanili z raznimi zanimivostmi Velenja, znanega rudarskega in industrijskega središča, ki je obenem tudi najmlajše in sodobno urejeno mesto v Sloveniji. Obiskali so tudi velenjski grad, v katerem je izredno zanimiv muzej. Nekateri so obiskali tudi rudnik lignita. Šaleška folklorna skupina, ki ima svoj domicil v Velenju, spada med najbolj znane folklorne skupine na Slovenskem, bo gostovala na prihodnji »Majenci« v Dolini.

Prosvetno društvo Slavec v Ricmanjih je ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku počastilo osem vaščanov, ki že dolga desetletja delujejo na kulturnem področju: štiri brate Švara, Danila, skladatelja in opernega dirigenta, ki je lani prejel Prešernovo nagrado, Vlada in Ernesta, ki sta mnogo let vodila razne zборе ter Antona, ki sodeluje pri godbenem ansamblu; dalje, Milana Komarja, požrtvovalnega pobudnika ricmanjske godbe, Justa Hrvatiča, Justa Zuljana in Josipa Zuljana. Na prireditvi so sodelovali šolski otroci in odrasla mladina ter godba na pihala. O pomenu prireditve je govoril član predsedstva SPZ Mirko Kapelj.

Vprašanje demokracije se tiče tudi slovenske šole

Nov dopolnilni zakon, ki ga je decembra lani izglasoval parlament, je pomemben korak naprej na poti reševanja problemov slovenske šole.

Nobena reforma ni le seznam para- grafov. To velja še zlasti za nov zakon o slovenski šoli. Demokratična sloven- ska javnost, šolniki in dijaki se morajo zavzeti, da se pravice, ki so v njem zajamčene, tudi uresničijo.

Nedavni dogodki v Benečiji, kjer so oblasti z naravnost izzivalnim posegom prepovedale pošolski pouk slovenščine, nas opozarjajo, da ostaja marsikatero vprašanje odprto. Nasprotnik je trd oreh in noče popustiti niti za ped, niti pred tako silovitim valom protestov, kakr- šen je tokrat zajel demokratične sile, ne omahne.

Če se vprašanje šolstva v Beneški Sloveniji suče okrog najosnovnejših prav- ic, ki jih odrekajo slovenskim ljudem, so problemi slovenskega šolstva na Tr- žaškem in Goriškem veliko bolj zaple- teni in razčlenjeni.

Hibe šolske ureditve

Višja srednja šola je najbrž tista, ki ponuja najzanimivejšo kopico vprašanj. Dijaki, ki jo obiskujejo, se dan za dnem srečujejo s hibami in pomanjkljivostmi italijanske šolske ureditve z okostenelo kulturo, ki ne omogoča razumevanja stvarnosti. Profesorji ravnotako podo- življajo krizo šole, a ji sami ne vedo izhoda; kolebajo med poizkusi uvajanja skromnih novosti pri pouku in skušnja- vo, ki jo predstavlja sklicevanje na red, disciplino in marljivost, s čemer naj bi dijaki pokazali resnost in zrelost. Zgrad- ba nove, drugačne šole se ne more opi- rati na majave temelje dobre volje in trenutnega navdušenja, ki ju utegnejo na vsakem koraku skaliti stari, nerazči- ščeni predsodki, nevednost, osamljenost. Začeti je treba skraja. Prepričljivo je treba odgovoriti vsem, ki živijo in de- lajo v šoli: čemu resnost, čemu študij, čemu šola? Ne moremo se več zadovo- ljiti s starimi izgovori o nekakšnih pri- pravah na življenje, tudi druge uteme- ljitve, začinjene z »znanostjo«, ne mo- rejo obveljati. Življenje ni nekaj, kar pride »potem«. Življenje ni ugibanje o negotovi bodočnosti, o morebitni ne- ustrezni zaposlitvi po koncu študija, je vprašanje — ki si ga dijaki bolj ali manj zavestno zastavljajo — vloge obli- kujočih se razumnikov znotraj sloven- ske narodnostne skupnosti.

Stiska, ki jo je čutiti pred obličjem tuje in nedojemljive kulture, sili marsi- katerega dijaka v beg iz lastne stvar- nosti oblikujočega — tako ali drugače, vendar oblikujočega — se človeka v ut- varo zavračanja šole. Ne smemo pod- cenjevati te ugotovitve.

Komunisti smo za trezno presojo stvarnosti. Ko po eni strani zavračamo malodušje, ki ga nekateri kažejo pred težavami, tako nasprotujemo tistim, ki pravijo, da je specifičnost vprašanj, ki zadevajo slovensko manjšino tolikšna, da jih lahko jemljemo v pretres povsem ločeno od širše družbene stvarnosti.

Ustvariti je treba pravo vzgojno skupnost

Spodnašati narodnostni problematiki splošnejši politični in družbeni okvir in ji torej odrekati globoko socialno vsebi- no, ni kaj prida posel, še zlasti, če gre za slovensko šolo.

Vprašanje demokracije se tiče tudi slovenske šole. Odpraviti je treba umetno pregrajo, ki jo loči tako od na- prednega družbenega dogajanja kot od zgodovine našega naroda, od njegovih antifašističnih tradicij, od stremljenj in boja slovenskih ljudi, ki pripadajo v veliki večini delavskim slojem. Usvariti je treba nov, drugačen odnos med šolo in širšo družbeno skupnostjo, v tem pri- meru s slovensko narodnostno skupno- stjo. Šola mora biti njen sestavni del: organično in obenem tvorno povezana z njo. Biti mora kraj, kjer neokrnjena pretakajo izročila revolucionarne pre- teklosti; šola, ki stopa po sledeh na- predne, globoko laične, slovenske na- rodne kulture in je obenem odprta naj- širšemu dialogu s silami, ki se zavze- majo za prenovitev italijanske šole. Dojeti mora utrip kulturnega in poli- tičnega življenja tako znotraj večinskega naroda, kot tudi, in še posebno, v ma- tični domovini.

Usvariti je treba skratka pravo vzgojno skupnost. Kateri naj bodo nosilci te vzgojne skupnosti? Kakšna naj bo vloga kulturnih ustanov in organizacij, ki jih premore slovenska manjšina? Kakšna naj bo vloga profe- sorjev? Postavlja se vrsta vprašanj. Na- nje lahko odgovori le bodoča praksa.

SERGIJ KUKANJA
(Nadaljevanje prihodnjič)

Počastitev spomina sovjetskih partizanov

V sredo 13. t.m. so na vojaškem pokopa- lišču v Trstu počastili spomin sovjetskih partizanov, ki so se borili v sklopu NOV, in so padli na Tržaškem. Spominske sve- čanosti, ki jo je organiziralo združenje za kulturne stike s Sovjetsko zvezo, sta se udeležila tudi vojaški ataše pri sovjetskem veleposlaništvu v Rimu Bjeloruskij in prvi tajnik veleposlaništva Kourganov.

Dopis iz Lonjerja

Po večletnem zatišju se je mladina iz Lonjerja-Katinare spomnila največjega slo- venskega pesnika, Franceta Prešerna ter dostojno proslavila slovenski kulturni praznik.

Zaradi pomanjkanja primerno velikih prostorov je bila lonjerska Prešernova proslava v kletnih prostorih Antona Gom- bača, ki jih je nesebično odstopil lonjer- skim in katinarskim mladincem, ki so svoj trud videli poplačan s prisotnostjo celotne vasi.

Po uvodnem nagovoru mladinke Ana- marije Glavina, kjer je bil poudarjen po- men praznovanja dneva slovenske kul- ture predvsem za nas zamejce, je bil na vrsti obsežen kulturni spored. Najprej je mladinski zbor odpel Zdravljico, nato pa so se na odru zvrstili recitatorji, ki so občutno podali Prešernove poezije. Kot zaključna točka pa je bila na sporedu dra- matizacija Povodnega moža, kjer so mladi lonjerski in katinarski prosvetaši dokazali, česa so zmožni. Fabjo Ruzzier kot recita- tor, Magda Nadliškova kot Urška, Saško Hrovatin kot posrečen Povodni mož in vsi trije pari plesalcev so pred navdušenim občinstvom oživili staro Ljubljano in njeno nedeljsko vzdušje. Poleg teh mladih so nastopili še naslednji člani mladinskega odseka PD Lonjer Katinara: Marisa Batič, Mauro Malalan, Jurij Močilnik, Slavica Čač, Margaret Nadlišek, Vlasta Čok, Ma- rina Glavina, Majda Glavina. Na glasbeno spremljavo pa je s svojo harmoniko po- skrbel Fabjo Ruzzier.

R.P.

Lojze Mokole

Dne 6. t.m. smo se na koprskem pokopališču poslovili od tovariša Lojzeta Mokoleja, veterana delavskega gibanja na Primorskem. Pogreba se je udeležilo tudi odposlanstvo tržaške federacije KPI.

Tovariš Lojze Mokole se je rodil v Slivnem pri Nabrežini. Še mlad se je pridružil delavskemu gibanju, sodeloval je z Ivanom Regentom, Josipom Srebrničem in drugimi. Po ustanovitvi KPI je postal njen član. V letih 1924-26 je bil urednik Dela. Pretrepel je mnogo hudega. Fašisti so ga preganjali, zaprli, mučili. Šest let je bil konfiniran na otokih Tavignana, Ustica in Ponza. Leta 1933 se je vrnil iz konfinacije. Kmalu zatem se je umaknil v Ju-

1910 v Trstu a je od mladih let živel pri Domju. Kot delavec je bil zaposlen pri raznih podjetjih ob leta 1936 pa do upokojitve leta 1970 pa v rafineriji «Aquila» v Žavljah.

Kot številni primorski fantje in možje je bil tudi tovariš Pepi poslan v «battaglione speciale», leta 1943 pa se je pridružil partizanom-Prekomorcem. Domov se je vrnil šele leta 1946. Medtem ko je bil v partizanih so nacisti aretirali njegovo ženo Vero ter jo odvedli v Nemčijo.

Tovariš Pepi je bil iskren tovariš. Dal je velik delež v boju proti fašizmu in za svobodo. Tudi po zmagi nad nacizmom in fašizmom je skupaj z drugimi člani njegove družine sodeloval v političnih bojih za zmago pravice, za svetlejšo prihodnost. Bil je spoštovan in priljubljen tovariš. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Žalujemo svojcem, predvsem težko prizadeti ženi Veri, sinu Jordanu in hčeri Ervini izražamo sožalje.

Sožalje

Ob smrti matere tovariša Alojza Rogelje mu sekcije KPI devinsko-nabrežinske občine in svetovalska skupina KPI v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu izražajo globoko sožalje. Sožalju se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

Delegacija pri županu v Nabrežini

Delegacija prebivalcev Šempolaja, Prapota, Prečnika in Trnovce — sestavljali so jo tov. Alojz Rogelja, Rudi Grgič in Ljubo Perčič — je devinsko-nabrežinskemu županu dr. Legiši izročila pismo z 230 podpisov prebivalcev omenjenih vasi. Pismo se glasi:

«Podpisani prebivalci iz Šempolaja, Prapota, Prečnika in Trnovce se obračamo na občinsko upravo z naslednjo prošnjo: Izvedli smo, da namerava občinska uprava razširiti vaško pokopališče, kar je skrajni čas. Tozadevni načrt (o katerem

se z vami ni nihče posvetoval) predvideva razširitev pokopališča proti severni strani ob sedanjem vhodu. Ta rešitev se nam ne zdi najboljša, ker predstavlja odpravo neobhodno potrebnega prostora, ki služi pogrebem in kot parkirni prostor.

Taka rešitev bi terjala le ogromne občinske stroške, upoštevajoč da je treba odstraniti ne malo skalnatga sveta in ga spet zasipati z zemljo. Miniranje pa bi gotovo poškodovalo grobišča. Da bi se izognili vsem negativnim posledicam, si dovolimo predlagati, naj se pokopališče razširi proti zahodni strani z nasipom spodnje doline».

Župan je delegaciji obljubil, da bodo na občini upoštevali prošnjo občanov.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Pepelka vabi na otroško pustno rajanje v nedeljo, 4. februarja ob 14,30 v Kulturnem domu v Trstu. Zabavni program na odru prične ob 15,30.

Eduardo De Filippo BOŽIČ PRI CUPIELLOVIH

Predstave v Kulturnem domu v Trstu V petek, 1. marca ob 20. uri (abonma red A, premierski in red G) v soboto, 2. marca ob 20. uri (abonma red B, prva ponovitev) v nedeljo, 3. marca ob 16. uri (abonma red C, prva nedelja po premieri).

PRISPEVKI ZA «DELO»

V počastitev spomina dragega moža in očeta Josipa Krala iz Domja darujejo žena Vera, sin Jordan in hči Ervina 10.000 lir za sklad DELA.

V počastitev spomina Ivana Sulčiča, ob 9. obletnici njegove smrti, daruje družina Sulčič iz Križa št. 95, 2.000 lir za sklad DELA.

V počastitev spomina Jožeta Tence, ob 2. obletnici njegove smrti, daruje družina Tence iz Križa št. 111, 2.000 lir za sklad DELA.

V počastitev spomina svojega očeta daruje Pepi Starc z Opčin 1.000 lir za sklad DELA.

V počastitev spomina Milana Šturmana daruje tov. Adalgisa Biekar 1.000 za DELO.

V počastitev spomina tovariša Lojzeta Mokole daruje družina Josipa Legiša iz Slivnega (Kamnolomi) 2.000 lir za sklad DELA.

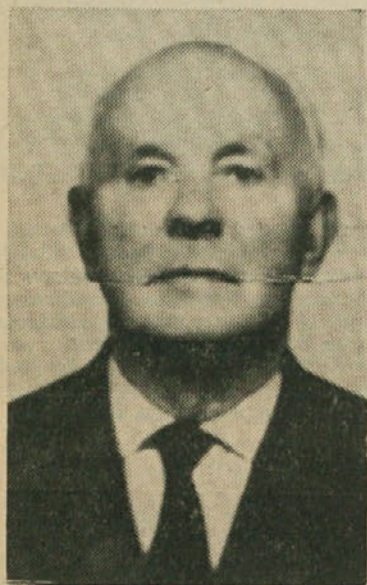
Josip Sardoč iz Prečnika daruje 3.000 lir za sklad DELA.

Colja Josip iz Sesljana, 2000 lir, Colja Dorče iz Cerovelj, 1000 lir, Per tot Ivo iz Nabrežine, 2000 lir.

Iskrena hvala.

DELO - glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Direktor Marija Bernetič
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Uredništvo in uprava:
Trst - Ulica Capitolina, 3
telef. 764-872, 744-047, 744-047
Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi, 2
telef. 24-36
Letna naročnina 1.500 lir.
Poštni tekoči račun 11/7000
Tisk: Tiskarna Riva, Trst,
Ulica Torrebiana 12

goslavijo, kjer je sodeloval v protifašističnih organizacijah primorskih izseljencev. Ob okupaciji Ljubljane leta 1941 so ga fašisti ponovno aretirali ter odvedli v internacijo. Leta 1944 se je pridružil slovenskim partizanskim edinicam, ki so se organizirale na italijanskem Jugu. Toda njegovo zdravje je bilo močno spodkopano zato ni mogel oditi s Prekomorci v Jugoslavijo. Po osvoboditvi je nekaj časa delal pri tedanjem okrajnem NOO v Nabrežini, kasneje pa se je za stalno preselel v Koper.

Tovariš Lojzeta bomo ohranili v trajnem spominu.

Pepi Kral

Umril je tovariš Pepi Kral od Domja. Dne 31. januarja t.l. so se od njega poslovili njegovi svojci, sorodniki in številni tovariši in prijatelji. Na pogrebni svečanosti sta sodelovala tudi moški pevski zbor Fran Venturini iz Domja in godba iz Ricmanj. Ob odprtem grobu je govoril župan Dušan Lovriha.

Tovariš Pepi Kral je bil rojen leta